

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za ogłoszenie do domu dopłaca się 20 fenigów nadsyłając. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz netto w jednosłupowym na 1 kol. 1 mk. 50 fenigów, na 1 i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-2 po poł. Reklamę nadsyłając do redakcji, nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZESŁOCHOWA, ulica Panny Maryi, Nr. 68. - Telefon Nr. 57.

NOWA PROKLAMACJA W SPRAWIE BUDOWY PAŃSTWA POLSKIEGO

Ustanowienie Rady Regencyjnej z prawami korony, ministerstwa polskiego i powiększonej Rady Stanu, poprzedzającej sejm polski

Czesłochów, 17/9.

W dniu 15 bm. ogłoszona została nowa uchwała monarchów państw centralnych w sprawie powołania do życia Rady regencyjnej Królestwa i w konsekwencji tegoż innych organów państwa polskiego.

Podkreślenie 5 listopada będącym tak ko zapowiedzią budowy państwa polskiego, akt ogłoszony w sobotę 15 bm. stanowi rozstrzygnięcie wszelkich czynnych postanowień.

Race polskie, wadzące ster rządzonych dziedzin administracji: Jednostki, które biorąc nadbacił swe trudne te obowiązki, w każdym momencie swej pracy winne pamiętać, że na kartach historii doby obecnej zapisany będzie każdy ich krok, iż te raz większość przyszłość będą ich sąsiadami.

W obecnej chwili uwaga społeczna zwrócona jest w kierunku powstających władz państwowych, a przedewszystkiem wysiłi ogólni kierują się ku tym trzem jednolitym, które tworzyłyby nasze najwyższe przedstawicielstwo narodowe - Radę regencyjną.

Między innymi stający u progu spełnienia ogromu zadań, poddają im uwagę, by w każdej chwili nie zapomnieli o interesach narodowych i nigdy oddawać będą wolę Narodu.

W sobotę dnia 15-go września natychmiast po otrzymaniu treści reskryptu cesarskiego w sprawie polskiej patentu, po wydaniu N. Gonca wydamy do druku nadzwyczajny, który na ulicach miasta rozchwytywano.

Dzie, podajemy in extenso dokumenty te, wzywając obywateli w sprawie państwowości polskiej.

Reskrypt Cesarza Wilhelma II.

Do mego generalnego gubernatora w Wraczawie generała piechoty von Beselera.

Dostojny Moim sprzymierzonemu Jego Cesarsa i Królewskiego Apostoła Mój i ja postanowiliśmy przystąpić do dalszej budowy państwa polskiego, który, niedawno ogłoszony przez proklamację z dnia 11 listopada 1916 roku.

Twierdzeniem wojenny nie pozwala jeszcze niestety, by polski król okazył nam starą Koronę polską, a by powołany z powołanych i bezpośrednio wyborów reprezentacja narodu podjął pracę dla państwa. Am 0001

Natomiast jest wolą Naszą już dziś władzę państwa w istotnej

jej części w ręce narodowego rządu, podlegającego w interesach narodu poruczonego być mającemu, rozszerzonej Radzie Stanu.

M carstwa okupacyjne zastrzegają sobie w zasadniczo zgodzie z wyjątkami metodą zaplanowaną tylko prawa, w których utrzymanie stan wojenny wymaga.

Mam nadzieję, iż ten nowy krok na drodze do realizacji samodzielnego państwa polskiego okaże się zbawczym w swej skutku, przyczyniając się do którego rozwój wolnościowy, kulturalny i gospodarczy, panowanie i rosyjskie, tak długi.

Wraczawo, dnia 15 września 1917.

Polecam więc Panu wydać załączony patent o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskim wspólnie z c. k. austriacko-węgierskim generalnym gubernatorem wojennym w Lublinie.

Wielka Kłosa, kwatery, 15 września 1917.

(pod.) Wilhelm J. B.

Pismo obu Generalnych Gubernatorów do Komisji przejściowej Polskiej Rady Stanu.

Rzady Rzeszy Niemieckiej i Austro-Węgier przedłożyły swym Monarchom propozycję Tymczasowej Rady Stanu z d. 3 lipca 1917 r. o przewidywanej organizacji najwyższych władz państwowych polskich. Ich Cesarze Młoci Cesarz Niemiec i Cesarz Austrii, Apostolski Król Węgier polecił nam wydać załączony patent, który ustala zasady tymczasowych urządzeń konstytucyjnych Państwa Polskiego.

Rzady Sprzymierzone widzą w utworzeniu Rady Regencyjnej środek stosowany nie tylko, aby Państwu Polskiemu nadać powszechnie uznaną reprezentację, Rada Regencyjna (bawiem) jest aż do powołania Głowy Państwa najwyższą przedstawicielką Państwa Polskiego, z zastrzeżeniem międzynarodowego stanowiska Państwa Okupacyjnych wykonywać prawa Głowy Państwa.

Pierwszym zadaniem Rady Regencyjnej będzie powołanie prezydenta ministrów, którego zatwierdzenie za-

strzegają sobie Rzady sprzymierzone. Prezydent ministrów podejmie natychmiast wszystkie potrzebne kroki, by w tych datach administracji, które są przekazywane Polskiej władzy państwowej, przeprowadzić organizację ministerstw i pozostawić także w drodze rokowań z Władzami Okupacyjnymi doprowadzić do końca organizację Polskich władz Państwowych.

By zyczeniem i interesom wszystkich narodu Polskiego zapewnio przedstawicielstwo, ma zów powstała Rada Stanu w nowym kształcie, powiększonym składem z większymi sstrybucjami. Rada Stanu jest poprzednikiem Sejmu Polskiego. Zadaniem jej są natury sprawiedliwej. Podczas gdy rozporządzenie ze listopada (1 grudnia) 1916 r. oprzytych Tymczasowej Radzie Stanu, tylko głos doradczy, ma obecnie Rada Stanu, trzymać na polu prawodawczym, głos stanowczy. Rada Stanu zwoływana będzie przez Radę Regencyjną w sesję. Prawa Rady Stanu i preroga-

ty w Państwie Okupacyjnych określone są bliżej w patentcie.

Monarcha sprzymierzone ufają, że uczynione obecnie dla realizacji aktu z dnia 5 listopada 1916 roku są dalszy krok na polu budowy Państwa Polskiego, dokonanie z, zozynany w s dziełem najszerzych warstw społecznych państwa polskiego, mają nadzieję, że rokowania do do wszystkich szczegółów organizacji, pęda, szybko i ze pomysłny reazój stosunków doprowadzi do dalszego przelewania władzy rządowej w ręce polskie.

Warszawa, dnia 12 września 1917 r.

von Beseler, Szepotycki.

Patent z dnia 12 września 1917 roku

o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskim.

Artkuł 1. Najwyższą władzą państwową w Królestwie Polskim oddaje

się aż do jej objęcia przez Króla lub Regenta Radzie Regencyjnej, nie naruszając międzynarodowego stanowiska Państw Okupacyjnych.

2. Rada Regencyjna składa się z trzech członków, których Monarchowie Państw Okupacyjnych na ten urząd wprowadzą.

3. Akty rządowe Rady Regencyjnej kontrasygnuje odpowiedzialny Prezydent ministrów.

Artykuł 2.

1. Władzę prawodawczą wykonywa Rada Regencyjna ze współudziałem Rady Stanu Królestwa Polskiego na podstawie tego patentu oraz ustaw, które następnie będą wydane.

2. W dziedzinach, których administracja nie jest jeszcze przekazana Polskiej władzy państwowej, mogą wnioski prawodawcze być traktowane w Radzie Stanu tylko za zgodą Państw Okupacyjnych. W tych dziedzinach obok organów państwowych Królestwa Polskiego, wymienionych pod liczbą 1 może na razie także Jenerałny Gubernator wydawać rozporządzenia z mocą prawa, jednakże tylko po wysłuchaniu Rady Stanu. Ponadto może Jenerałny Gubernator dla zabezpieczenia ważnych interesów wojennych wydawać niezbędne potrzebne zarządzenia z mocą prawa i spowodować ich obowiązujące ogłoszenia i przeprowadzenie także przez organa polskiej władzy państwowej. Rozporządzenia Jenerałnego Gubernatorstwa mogą tylko w ten sam sposób być zniesione lub zmienione, w jaki przyszły do skutku.

3. Ustawy i rozporządzenia Polskiej władzy państwowej, z których dla ludności wypływają prawa i obowiązki, muszą przed wydaniem ich być podane do wiadomości Jenerałnego Gubernatora tego Państwa Okupacyjnego, w którego obszarze administracyjnym mają wejść w życie i mogą otrzymać moc obowiązującą tylko wówczas, jeżeli Jenerałny Gubernator nie sprzeciwi się im w ciągu dni 14 po przedłożeniu.

Artykuł 3.

Rada Stanu ustanowiona będzie na podstawie osobnej ustawy, wydanej za zgodą Państw Okupacyjnych przez Radę Regencyjną.

Artykuł 4.

1. Zadania judykatury i administracji wykonywane będą przez Polskie sądy i urzędy, nie są oddane Polskiej władzy państwowej, natomiast zaś na czas trwania okupacji przez organa Państwa Okupacyjnego.

2. W sprawach, które dotyczą praw lub interesów Państwa Okupacyjnego, może Jenerałny Gubernator spowodować ponowne zbadanie w toku prawnej instancji, legalności rozstrzygnięć i zarządzeń Polskich sądów i urzędów, a przy wyrokowaniu lub rozstrzygnięciu w najwyższej instancji zabronić tych praw lub interesów przez swego przedstawiciela.

Artykuł 5.

Polska władza państwowa będzie miała prawo międzynarodowej reprezentacji i przedstawicielstwa Polskiego i zawierania umów międzynarodowych, w których wchodzi dopiero po ustaniu okupacji.

Artykuł 6.

Polscy urzędnicy w Radzie Regencyjnej.

v. Beseler.

Szeptowski.

Odczytanie aktów w zamku królewskim.

W sobotę 15 bm. o g. 10 i pół w południe członkowie komisji przejściowej Rady Stanu pp. Mikułowski-Pomorski, Natanson, Bukowiecki oraz kierownicy depart.: pp. Kaczorowski i Grendyszyński udali się na zamek królewski w celu wysłuchania aktów.

Do zebranych w otoczeniu świąt wyszedł gen.-gub. v. Beseler i odczytał po niemiecku reskrypt cesarza Niemiec do gen.-gub. Beselera, pismo obu generalnych gubernatorów do komisji przejściowej polskiej Rady Stanu i patent z d. 12 września 1917 r. o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskiem.

Dosłowną treść tych dokumentów powtórzył w języku polskim hr. Hutten Czapski.

Następnie gen.-gubernator złożył państwu polskiemu życzenia.

Akt ze strony cesarza austriackiego odczytał komisarz bar. Kopnka.

WOJNA.

Koniec wojny w tym roku.

ROTTERDAM, 17 | 9. Według doniesień „Irish Independent“ z Londynu:

Chociaż nie istnieją zbyt silne podstawy do żywienia nadziei pokojowych, to jednak panuje tu ogólne przekonanie, że pokój będzie zawarty jeszcze w roku bieżącym.

Kornilow nie złożył jeszcze komendy.

AMSTERDAM, 17 | 9. Do chwili obecnej generał Kornilow nie złożył jeszcze komendy. Aleksiejew, który towarzyszy komisji śledczej, ma przybyć w dniu dzisiejszym do kwatery głównej.

Zycie w Moskwie.

Pewien angielski podróżnik z Moskwy do Londynu, tak opisuje swoje wrażenia z przastolicy carów rosyjskich:

Miasto roi się od uciekinierów i żołnierzy, którzy przybyli z frontu na odpoczynek, tak, że ludność jego wzrosła niepomiernie.

Nikt nie pracuje, wszystkie fabryki i większość sklepów zamknięta. Przyczyną bezrobocia są niepomierne wysokie żądania pracujących. Również służba hotelowa i domowa, żąda wynagrodzeń, jakich nikt nie jest w stanie płacić.

Bogaci, a jest ich w mieście bardzo wielu, sami wstępują na wojnę, mając gotowe posiłki. Kawiarnie i kabarety otwarte są całą noc, miasto jest rozrabiane i rozróżkazywane.

Ceny na artykuły spożywcze i ubrania są wprost niebywale. Gotowe ubranie kosztuje 400 rb., para zwykłych brązowych butów 65 rb. Garderoba i buty męskie nabyć dopiero po ostemplowaniu paszportu.

Wobec obecnego systemu prowadzenia wojny, zima dla miasta przedstawia się strasznie.

O armję północną.

Krytyk wojskowy „Daily Mail“ gani Kiereńskiego z powodu odebrania armji północnej znacznych oddziałów wojska, które w najniebezpieczniejszej chwili odesłano do Finlandji. Ghodzi tu o wyśłanie 150.000 ludzi. Nie ulega wątpliwości, że to zarządzenie ułatwiło Niemcom przejście przez Dźwinę i zajęcie Rigi.

W jakim celu?

Generał albański, Essad-Pasza, który pobawakąd był Durazzo udał się do Salonik z silnym oddziałem wojsk albańskich, udając się do Rzy-

mu. Cel jego podróży jest dotychczas nieznanym, zdaje się jednak, że wiąże się on z ostatnimi wypadkami albańskimi.

Chwila bieżąca.

— Kornilow i Łukomskij oświadczyli, że są oni gotowi oddać się do dyspozycji Rządowi tymczasowemu, o ile ten zaprzestanie uwiaczania ich honorowi.

— Aleksiejew zaraz po swoim mianowaniu wezwał Kornilowa do poddania się.

— Proces Suchomlinowa, odroczonego na skutek spisku Kornilowa, rozpoczął się w dniu dzisiejszym na nowo.

Z chwili.

Co za czasy, mocium panie. Bryndza bywa na śniadanie, I na obiad, na wieczerek... Złość człowieka na to bierze: W brzech pieniądze pchasz, jak w studnię A on chudnie... chudnie... chudnie... M a k.

KRONIKA.

Dwa wagony ryżu dla Częstochowy.

Dowiadujemy się, że z transportu ryżu, jaki nadszedł ze Szwajcarii do Warszawy m. Częstochowa otrzyma 2 wagony.

Z kursów pedagogicznych.

Wszyscy zapisani na kurs drugi słuchacze i słuchaczki kursów pedagogicznych T. O. S. winni dziś we wtorek 18 bm. o g. 5 po poł. zgłosić się do lokalu gimn. im. H. Sienkiewicza w celu poinformowania ich o rozpoczęciu roku szkolnego na kursach.

Zapisy na kursy pedagogiczne przyjmowane są w dalszym ciągu.

Miesięczne zebranie delegatów R. O.

Dziś we wtorek 18 b.m. o g. 11 i pół przed poł. odbędzie się miesięczne zebranie delegatów Rad Opiek. miejsowych w lokalu R. O. P. (Szkołna 4). Z uwagi na wybory, pożądanym jest liczny udział delegatów.

12 000 mk. na rzecz młodzieży.

Rok szkolny rozpoczął się. Rodzice działają z trudem wyciągają ostatnie grosze na kupno materiałów piśmiennych i podręczników niezbędnych do rozpoczęcia nauki w szkołach.

Przeniknięte duchem kooperacji, a więc nie trwonienia kapitałów, lecz ich skupiania pragnące piśmisko „Jedność“, a wychodzące od niedawna w Częstochowie, pisze w tej aktualnej kwestji, w artykule „Nauki Nauce“ p. t. „Pod adresem nauczycieli“:

„Znów znaczną część zarobków, tak szczupłych w porównaniu z cenami produktów spożywczych, rozplynie się po kieszeniach kupców.

W Częstochowie i okolicy mamy bodaj czy nie 200 różnych szkół.

Licząc średnio na szkołę 60 uczących się, z których każdy wydaje mniej więcej po 5 marek rocznie na materiały piśmiennicze, otrzymamy, że młodzież szkolna kupuje w ciągu roku tego towaru za 60.000 marek. Na tem sklepy zarabiają około 20 proc., czyli 12.000 marek. Czy nie warto zastanowić się nad tem, aby choć część tych zarobków drogą organizacji sprzedaży materiałów piśmiennych zatrzymać na korzyść uczącej się młodzieży? Tę myśl wydały już próby dostarczenia uczniom materiałów piśmiennych przez

nauzyciele, który nabywał potrzebną dla szkoły ilość towaru w składzie prywatnym i bezpośrednio dzieciom sprzedawał, lub tworzył kooperatywę szkolną, w której brały czynny udział same dzieci. Ten drugi sposób zasługuje na większą uwagę i poparcie ze względu na wpływ wychowawczy, jaki wywiera prowadzenie kooperatywy na dzieci. Lecz by taką kooperatywą należało kierować, nauczyciel powinien sam się do tego przygotować przez współudział w pracy w jednym ze stowarzyszeń spożywców. Próby, czynione przez poszczególne jednostki, nie wydały dotąd pożądanych rezultatów, gdyż nie miały stałego oparcia na instytucji silniejszej, która byłaby w stanie skupiać pracę jednostek, służąc jednocześnie jakby małą hurtownią dla poszczególnych szkół.

Tworzenie oddzielnej w tym celu organizacji pochłonięłyby wiele niepotrzebnych wysiłków; dla zapoczątkowania sprawy niezbędny jest kapitał, który powstać może tylko drogą składania większych udziałów, co znów w dzisiejszych warunkach jest prawie wykluczone. Najlepszym rozwiązaniem sprawy na gruncie częstochowskim byłoby utworzenie przy Stow. Spół. „Jedność” specjalnego sklepu z materiałami piśmiennymi dla sprzedaży detalicznej i dla zaopatrywania szkół.

Tyle „Jedność”, może w sprawie tej wypowiedzieć się p. p. nauczyciele, wszak chodzi o 12 700 mk.

Jutrzejšie przedstawienie amatorskie.

Jutro, we środę w teatrze „Paryskim” wystawione będzie znakomita sztuka Croisseta p. t. „Jastrząb”. Sztuka ta grana była w Warszawie w teatrze Rozmaitości z olbrzymim powodzeniem przez szereg wieczorów.

Bilety nabywać można codziennie od g. 11 do 12 w południe w kasie teatru „Paryskiego”.

Emigracja do Ameryki.

W przeciągu kwietnia, maja, czerwca i lipca wyjechały z Królestwa Polskiego liczne partje emigrantów, przeważnie kobiety i dzieci, udające się do Ameryki. Wszystkie te partje zostały zatrzymane w Holandji, głównie w Rotterdamie, skąd nie mogły odjechać w drogę dalszą z powodu niewyjaśnionej sytuacji w Ameryce.

Dopiero w końcu lipca okręty holenderskie zaczęły przewozić emigrantów i w tych dniach przybyła do Ameryki ostatnia partja tych emigrantów, licząca 690 osób.

O przesyłaniu cementu.

Kolejowe biura wysiłki towarów przyjmują tylko wtedy przesyłanie cementu na przewóz koleją, także w obrębie Generalgub. Warszawskiego gdy im się przedstawi pozwolenie p. Szefa Administracji. Wszystkie wnioski o przesyłkę cementu należy nadesłać do p. Szefa Administracji, do jego Wydziału IV C. Wnioski te muszą zawierać następujące dane: 1) Stacja wysyłkowa, 2) stacja kresowa, 3) waga przesyłki w kilogramach, 4) nadawca, 5) odbiorca.

Najprostszj sposób odkażania wody do picia.

Wiedeńskiemu asystentowi pierwszej kliniki d-rowsi Pawłowi Sakalowi udało się przy pomocy bardzo prostego środka uzyskać zupełną, doskonałą dezynfekcję wody do picia. Po licznych próbach doszedł on do tego przekonania że zwykły srebrny drut, może być i srebrna tyczeczka, wystarcza, aby każda woda stała się w przeciągu 8 godzin zupełnie wolną od bakterji. Srebrny przedmiot wystarczy zanurzyć w szklance z wodą. Dzielącym, znanym już dawniej środkiem odkażającym jest soda aptekarska, której szczypta wystarczy do dezynfekcji dużej szklanki wody. To

samo zadanie spełnia znakomicie 2-3 małych kryształków kwasu cytrynowego.

Przewóz cykorji.

Przewóz cykorji i surogatów, z których wytwarzana jest cykorja — według „D. W. Ztg.” — może się odbywać obecnie poza granice danego powiatu tylko na zasadzie specjalnego pozwolenia Szefa Administracji.

Nosacizna u koni.

Pomiedzy koniami we wsi Kalej stwierdzono nosaciznę.

Z Sosnowca.

Obchód Kościuszkowski w Sosnowcu.

Projekt ogłoszenia konkursu na broszurkę o Kościuszcze zaniechano ze względu na brak czasu.

Sprawa pomnika Kościuszki posunęła się tak daleko, że model jest już gotowy i o ile artysta-rzeźbiarz p. Sadowski dostanie zamówienie w tym tygodniu, to pomnik stanie na miejscu oznaczonym dn. 14-go października.

Pomnik projektowany jest w kształcie obelisku, wysokości 5-iu metrów. We wnętrzu obelisku umieszczony ma być bust Naczelnika, a na wierzchołku orzeł biały, wielkości naturalnej.

Obelisk sam wykonany zostanie z kamienia szydłowieckiego, a bust i orzeł z kamienia pińczowskiego.

Całkowity koszt pomnika obliczony został na 4 tys. marek.

Ciekawa podróż na morzu.

Pewna gazeta fińska zamieszcza ciekawy opis o osobliwej podróży morskiej 2 młodych ludzi, który w swej awanturkowej grozie zdaje się prawie nieprawdopodobny. Dn. 25 sierpnia wyjechali z Christianstad łódką otwartą, na morze 25 letni marynarz Leopold Bromels i przyjaciel jego 21-letni Karol Gröning. Zamierzali uczynić jednodniową wycieczkę, dlatego zabrali ze sobą jako przekaskę tylko kilka kawałków chleba.

Tymczasem nie ujechali jeszcze godziny, gdy powstał silny wicher, który szybko popędził łódkę daleko na morze.

Dwa dni i dwie noce wiatr rzucił łódkę tu i tam i pędził coraz dalej na morze. Położenie pogorszyło się jeszcze przez to, że Gröning zachorował na morską chorobę, tak iż Bromels największych dokładał starań, aby zapemocą wiosel utrzymać osłabniętego na falach, oraz, aby Gröning w gorączce nie wyskoczył z łodzi, czyli jak sam mówił nie „wysiadł” na ląd.

Wreszcie wicher uspokoił się, ustąpiła też choroba Grönninga; za to pojawiło się widmo głodu coraz wyraźniejsze, coraz bardziej przerażające. Męka powiększała się jeszcze przez to, że w dzień paliły promienie słoneczne, a noce były lodowato zimne. Bez żadnego przykrycia młodzi ludzie spoczywali na dnje łodzi, nieraz w przemoczonej odzieży.

Tak upływały dni i noce, a łódź pędziła coraz dalej na morze. W oddali zamajaczyły dwa statki, lecz nieszcześliwi marynarze nie mogli zwrócić na siebie ich uwagi, jakkolwiek dawali im znaki. Wreszcie siódmego dnia, gdy byli już raczej umarli niż żywi, zdawało im się, że widzą na dalekim horyzoncie ciemne pasmo, które uważali za ziemię. Postanowili ostatnim wysiłkiem dotrzeć do niego.

W ten sposób miał jednak Bromels, wycieńczony głodem, znaleźć się do wiosłowania.

Wówczas to wpadli na myśl, z której wynika, jak okropnie było ich położenie. Bromels otworzył zyłę swego towarzysza i poiliug jego o rzczenia odjął mu pół litra krwi, którą wypił, aby nabrał siły.

„Brzmiało to okropnie”, przyznaje Bromel sam, „lecz zapewniam was, że w chwili tej byłbym pożałował mięso ludzkie w nadziei możliwego ratunku”.

Jakże gorzkie musiało być rozczarowanie, gdy po 20-godzinnem wiosłowaniu okazało się, że owe „pasmo ziemne” było tylko zwykłą „fata morgana”.

„Była to chwila bezbrzeżnej rozpaczj”, opowiadał w dalszym ciągu marynarz, „uwarzaliśmy się teraz za skazanych na śmierć niechybną. Byliśmy tak wyczerpani, iż ledwie mogliśmy mówić. Przygotowani na śmierć, zapadliśmy w rodzaj odrętwienia sennego, trwającego 24 godziny”.

Osmego dnia nadeszła niespodziana pomoc. O godz. 1 obudziliśmy się i ujrzeliśmy dwa olbrzymie ptaki, krążące nad nami. Były to samoloty wodne. Dostrzegłszy nas, opuściły się niżej i lotnicy zawołali na nas. W krótkości odpowiedzieliśmy swoje okropne położenie i prosiliśmy o pomoc. Załoga samolotów chciała nam odstąpić trochę pożywienia i butelkę mleka, odpowiedzieliśmy jednakże, że umieramy z głodu i błagaliśmy o zabranie nas do samolotu. Po krótkiej naradzie zgodzono się. Każdy statek powietrzny zabrał jednego z nas i tak poszybowaliśmy przez powietrze. Byliśmy ocaleni!

Doniosły wynalazek.

Technik warszawski p. Józef Fleck, wpadł na pomysł zastąpienia siły ręcznej, nożnej, konnej i motorowej, siłą ciśnienia ciężarowego. Podzieliwszy się tą myślą z bratem swoim Jerzym, który jako technik, matematyk jest nauczycielem w tutejszych szkołach średnich, obaj zaczęli ten pomysł rozwijać, i po 8 latach żmółnej pracy zdołali przełamać wszelkie przeciwności w danym kierunku i dziś, jak zapewnniają, stanęli już u celu swoich dążeń i pragnień.

Aparat mechaniczny nowego systemu, pomysłu braci Flecków, może być zastosowany do matych wózków, rowerów, powozów, oraz wozów ciężarowych, które mogą być uruchomione natychmiast bez utycia siły ręcznej, lub nożnej i bez moteru, a tylko pod ciężarem osoby, lub osób, wsiadających do powozu, w wozach zaś ciężarowych pod naciskiem ładunku towaru. Im większe ciężaru ciśnienie, tem większa wytwarza się siła rozpędowa, którą można dowolnie regulować.

Do kierowania powozem lub wozem może być zastosowany kierownik na wzór używanego przy rowerach, lub też kółko przy samochodach.

Powozy i wozy mogą być budowane jak wszystkie dotychczasowe z materiałów drewnianych i żelaznych, z kołami o bandażach gumowych i drewnianych.

Blizsze szczegóły wynalazku stanowią narazie tajemnicę wynalazców.

P. Jerzy Fleck, znany już jest z wynalazku „kamery obskury systemu maskowego” i kilku innych drobniejszych, o których w swoim czasie wspomnieliśmy w dziennekach miejscowych, można więc powiedzieć, że pomysł tego ostatniego wynalazku nie jest fantastycznym.

Poczekajmy, zobaczymy.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marii 19.

Program od Piątku, dnia 14-go Września b. r. i dni następujących:

Krach Banku X

Ciekawy dramat defektywny w 6-ciu wielkich częściach ze znakomitym **ALWINEM NEUSSEM** w roli detektywa Toma Sharka

- 1) Tajemnicze zniknięcie bankiera,
- 2) Udawane samobójstwo,
- 3) W Kabarecie,
- 4) Na tropie!
- 5) Zwycięstwo detektywa
- 6) Zakonczenie.

BOGACTWO MORZA Zdjęcie z natury firmy Gaumont

POLIDOR i GIOCONDA Arogwesoła komedia

Muzyka koncertowa pod dyr. M. Szulca. Bufet cukierniczy, przy teatrze!
Ceny miejsc zwykłe. Dla dzięki wzbronione!

Z ostatniej chwili.

Największy komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo ogłoszono dnia 17 września:

Zapadł plan to:

Front nast. tronu i s. Ruprechts Pawarskiego.

Dobre powietrze sprzyjało rozwinięciu się ożywionej działalności ogniewej. We Flandrii wzmożono się walka artylerji między lasem Houtloum. Linię do zagwałtowniejszego ognia kuragawowa. Ataki angielskie piechoty nie nastąpiły, przyszło tylko do miejscowych walk przedpolowych, w których jednak w naszych rękach zstają.

Na północ wschód od Arras wypadły nocą silne oddziały wywiadowcze Anglików w nie-tórych miejscach aż do naszych linii, gdzie szybkie przeciwnatarcie nieprzyjaciela odparto. Również pod St Quentin przygotowują przeciwnik napadem ogniowym ataki swych wywiadowców, które wszędzie odparto.

Graga Wojsk Niemieckiego Następy Tronu.

Wzdłuż Aisny, szczególnie na wschodzie od Soissons, w Szampańi i pod Verdun wzmogła się działalność bojowa artylerji do silnego skutku. W kilku przypadkach wywiadowczych stracili francuzi jeńców.

Z nieprzyjacielskiej eskadry lotniczej, która wczoraj Colmar dwa razy zaczęła, zstrzelili jeden z naszych samolotów gonczych 2 samoloty. Oprócz tego stracili przeciwnik 10 samolotów. Nadporucznik Bertold zest. ze 15 września 3 samoloty nieprzyjacielskiej nadporucznik Schleich dwóch ostatnich godzinach zest. ze 5 przeciwników.

Front wschodni:

Zadane większe wydarzenia.

Front macedoński.

Poluzenie jest niezmiennione.

Wzrosty general-kwatermistrz.

Organizacja — to nasza siła!

DOKTOR MEDYCZYNY
Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marii Nr 21.

Choroby skórne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p.

Panie od 12-1 po południu. 807-

Nowo utworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane dzieł: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marii Nr 73 bok parku przyjmie w komisji.

Teatr „ODEON” ul. P. Marii 27.

PROGRAM OD NIEDZIELI 18 DO CZWARTKU 20 WRZEŚNIA R. B.

Matka...

Wielka tragedia rodzinna w 6-ciu aktach, w wykonaniu najwybitniejszych artystów „Teatru Królewskiego” w Kopenhadze. — W roli tytułowej znakomita artystka duńska

Marta Novelly.

NAD PROGRAM: **Jak leczą zęby w Ameryce**

(wesoła komedia amerykańska)

UWAGA: Początek przedstawień w dniu powszednie o godzinie 5 i pół po południu.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Stojęgo Salzeba ga.

Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

PIERWSZA SZKOŁA

Lékarstwo-Dentystyczne

czynująca od 1897 roku

Lekarza-dentysty LUDWIKA SZYMAŃSKIEGO

w Warszawie, Marszałkowska 151, dawniej Nowinowska Nr 1.

Magdozona na wystawie higienicznej niedawno

Przyjmuje nowowstępujących z 6-ciu klasowym wykształceniem. Wiadomość i prośbę w kancelarii szkoły bezpłatnie.

10156

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marii Nr. 49

przyjmuje: od 10-12 i 2-6

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marii Nr. 10

Choroby zębów i jamy ustnej

przyjmuje bezterminowo

od 9-12 i 2-6 po południu

Ceny bardzo przystępne.

- Trafiony zwycięzca**
wygranych II Loterii Klasowej Rady Główniej Opiekunów. W 2 ym dniu ciągnięcia II klasy główne wygrane padły na numery następujące:
- Mk. 10,000 na Nr. 7473.
 - Mk. 4,000 na Nr. 31826.
 - Mk. 2,000 na Nr. 29393 30502 41489.
 - P. m. 1,500 na Nr. Nr. 2195 0537 24013 27227 30285.
 - Po mk. 700 na Nr. Nr. 2016 11876 14267 14787 16502 1958 26811 26522 27212 86289 40031 41814.
 - Po mk. 500 na Nr. Nr. 64 277 619 781 3046 4482 4986 5663 6874 11459 14082 15326 18786 19697 20459 20326 22407 23597 32804 33926.
 - Po mk. 250 na Nr. Nr. 768 1812 2229 2212 2982 3226 8708 5825 10458 11674 15261 16051 17454 19881 20540 21902 28082 23341 26129 28676 29121 29700 31307 32110 32103 34423 35336 35566 38356 37081 37656 38708 39210 899881 40459 41158 41278 41088.

- Fortepian do sprzedania** Teatrulna Nr. 5 22 807-
- Dom** dogodowy do sprzedania Wia. Teatrulna 10, stroż wskaze. 807-
- Nieozkane** na pa terenie, stojąca się z wewnątrz, przedpokoj, trzech pokoi kuchni, wykładane żaraz do wynajęcia. Sakalna w wiadomości w właścioleki. 810-
- 4 pokoje**, kuchnia wszelkie wygody i wia. do do wyjadcia żaraz. Żelazna, 11. 812-
- Domek** p siedmio pokojach z morgowym ogrodem do sprzedania żaraz. Teatrulna Nr. 53 818-
- Wzbieć** różnego rodzaju **Fortepian** sprzedaje ul. P. Marii Nr. 42. 819-
- Najtańszej** najgruntowniej można się przysposobić do wszelkich egzaminów na kompletach Wykładających specjalnie nauczyciele szkół średnich zapisywać się można o dniennie od 2-6 po poł. Teatrulna 2211 816-
- Kupie** dywan używany bardzo duży Oferty pod Dywan w Gronie 806-
- Stoż** potrzebny pod Października wiadomy może ul. Ogrodowa 22a u. radcy J. 817-
- Gospodyni** wladajaca jz. niem. polskim z dob. em. kw. dozwol. posiada kuje zajęcia do gospodarstwa. Wia. w „Goncu”. 818-
- Kupie** dom z ogrodem i bud. bez Wia. Teatrulna 10 w. sielpe. 818-

Redaktor - wydawca P. D. Wilkożowski